

dere, dum reficcescant: tum substernere anethum
 aridum & sceniculum: dein fasciculos lactucarū
 vasis reponere, iusque superfundere, quod sit a-
 ceti duarum partium, atque vnius muriae: postea
 arido spissameto sceniculi sic comprimere, vt ius
 supernatet. Quod vt fiat, is qui huic officio prae-
 erit, saepenumero ius diffundere debebit, nec pati Columella
 sitire salgama: sed extrinsecus munda spōgia vasa solertia &
 detergere, & aqua fontana quā recentissima per- ingenium
 frigerare. Haecenus Columella. Plinius lactucas mirum.
 feruari etiam in alienos menses, vel (vt legendum
 puto) hybernos, oxy melite repertum esse tradit.
 Erūt hęc pro lactucis in praesentiarum satis. Qua-
 rum medica praesidia qui scire volet, vt etiā alia-
 rum hortensium plantarum, & arborum ac fru-
 ctuum, legat Alexikepum nostrum, hoc est auxi-
 liarem & medicum Hortum: illic inueniet quod
 placuisse queat.

Brassicæ cultus, auxilia ac secreta.

CAP. II.

TAMetsi Marcus Cato oleribus omnibus Brassica an-
 brassicam anteposuerit, & Plinius hortorū ti quis celo-
 principatū eidem ascripserit, nihilominus de il- brata.
 la secundo loco hic agemus: quam Latinorum
 plerique, ab insigni trunco & brachiatis virgis,
 caulem dixerunt. Huic ea inest natura, vt nullam
 cæli conditionem respuat: vnde toto anno terræ Quæ terra
 credi potest. Quam pinguem & bene subactam brassicis ac-
 desiderat, non argillosam, glareosam aut areno- commoda.
 sam: nisi fortasse perennis vnda succurrerit. Au-
 stro obuersa lætior euadit, Septentrioni, contrā:
 quanquam & sapore & robore ibidem vincit:
 estq;

Quando
transferen-
da brasi-
ca.

Tres brasi-
ca species.

Quomodo
fiat vasta
brasi-
ca.

Quomodo
fiat brasi-
ca
habilis ad
coquendum
virore ser-
uato.

Quomodo
fiat brasi-
ca
sapore &
magnitudi-
ne insignis.

estq; per gelicidia & pruinas gratior ac tenerior,
Clius delectatur, & stercore gaudet, sarculatuq;
proficit, vt adnotat Palladius. Cum sex erit fo-
liorum, aut quinque, transferenda est: ita tamen
vt radix liquido fimo prius illinatur. Quod fiet
die tepido, si hyems erit: si æstas, cum Sol ad ve-
esperam inclinabit, Græcorum antiquissimi brasi-
ficam in tres tantum species diuiserunt, crispam,
quam selinoidea nuncuparunt, à similitudine fo-
liorum apij. Lean, latis folijs & caule exeuntibus,
vnde cauloden quidam vocauerunt. Et eam quæ
propriè crambe appellatur, folijs tenuioribus &
simplicibus, densissimisq;. Vastior euadet, si terra
continenter operiatur. Marcus Varro Nestoris
sapientissimi carmina quæ in Alexikepo, hoc est,
auxiliari horto, scripta reliquerat, interpreta-
tus, brasicam falsis locis feri iubet cum triu fo-
liorum fuerit, nitro aut falsa terra cribro excre-
ta, & illi pruinæ vel niuis cadentis modo resper-
sa: ita ad coquendum habiliorem tradens, viro-
re seruato. Quod in Græcis Paxami Georgicis
confirmatum reperio. Sunt qui cinere vtantur
nitri loco: ob id quod erucas, à quibus summè
infestatur brasi-
ca, perimat. Tradit Columella
illam in coctura celerius madescere, & viridem
colorem absque nitro seruare, si radix tribus al-
gæ teniolis inuoluta pangatur. Plinius algam
duntaxat pediculo subdit, dum trāsferitur: eam-
que in rem Apicianam vtitur coctura, oleo & sale
macerata brasi-
ca priusquam decoquatur: sed
dum coquitur parum salis admittit, ob nitro-
sam & falsam substantiam. Caterum & sapore
& magnitudine præcipuam reddes, si omnium
ferum in pastinato seras, dein si terram fugien-
tes

tes cauliculos feces, & à terra proceritate luxu-
 riosa attollentes se, exaggerando terram aliam,
 accumules, ita ne plus quàm cacumen emineat.
 Sapius sarrita & stercoreta melius conualefcit,
 pleniorisque incrementi cauliculum facit & cy-
 mam. Toto anno secatur, quia toto, vt diximus,
 feri potest: semini tamen destinata, secari non de-
 bet. Cymosum eius cacumen acetarijs summè
 probatur, subferuefactum & oleo ac sale suffu-
 sum. Plinius, incomparabilis ille rerum naturæ
 perscrutator, tradit, vasa in quibus aquæ feruēt,
 induratis crustis intus obfessa, intantum vt eas
 auellere non liceat, brassica in his decocta statim **Crustæ quo-**
 ac faciliè abscedere. Tradit insuper Athenæus (vt **modo abse-**
 brassicæ miracula aliquot paucis perstringamus) **daurâ vasis.**
 vineas in quibus nascuntur brassicæ, languidius
 vinū creare: vsque adeo illis pernicialia sunt cum
 vitibus odia. Hinc nimirū Theophrastus viuam
 vitem oleris huius odore fugari rectissimè ad-
 monuit. Et Plinius, vinum in dolio sapore huius **Brassicæ o-**
 & odore corrumpi, sed betæ folijs demersis resti- **cialia cum**
 tui. Quo argumento Androcydes, sapientia cla- **vite & vino.**
 rus, vt idem scribit Plinius, brassicā contra ebie-
 tatem maximè pollere dixit. Ex quo factum pu-
 to, vt Aegyptij qui vini magnoperè sunt aman-
 tes, omnibus esculentis brassicam coctam, in ci- **Brassica co-**
 batu præmittant, ad inhibendam vini noxam. Sa- **tra ebrietatē**
 nè hic non arbitror dissimulandum quod brassi- **summè effi-**
 ca tantoperè à Catone celebrata, non admodum **cax.**
 probatur à plerisque antiquorum: qui pulmen-
 taria damnabant quæ egerent alio pulmentario.
 Id erat oleo parcere, inquit Plinius. Nam gari de-
 siderium etiam in summa exprobratione erat.
 Hoc loco ingens & non vulgare naturæ miracu-

E lum

lum mihi tacendū non est, nempe hoc olus quo vitem fugari diximus, cyclamino & origano aduersum, perarescere, naturali & occulto odio, quo plantæ illæ brassicam nō minū prosequuntur, quā vitem brassica, & contrā. Vnde rectē scripsisse mihi videtur Paxamus, ex Græcis geoponicis vnus, quōd si feruescenti & ebullienti
 Vinū brassicæ paululum vini quis guttatim instillaue-
 rit, nō amplius coquetur illa, sed suis viribus de-
 impedire. functa, mutato colore corrumpetur. Quibus ex rebus appositē colliges, eos qui vinum multum bibere volunt, & potādī certamine victores coronari cupiunt, crudam brassicam cibus antepo- nere debere, ne temulentia tententur. Quod se præsente factum fuisse à quodam docto & philosopho homine testatur Gulielmus Gratarolus medicus præstantissimus, in Opusculo de tuēda literatorum valetudine. Nam dum is in cōuiuio discumberet, probatis & acceptis inuitantium omnium poculis, perstrenuē potauit, quōd foliolum crudi caulis rubescentis præsumpsisset, ex quo vinum suas vires exerere minū potuit. Sed philosophantem ea in re M. Catonem, hominum, vt scribit Plinius, summū in omni vsu, hīc audire pulchrum erit. Si voles, inquit, in con- iuiuio multū bibere, cœnareque libenter, cru- dam brassicam ante cœnam esto quantum vo- les ex aceto : & item vbi cœnaueris, esto quinque
 Brassica po- foliola, reddent te quasi nihil ederis ac biberis:
 culis certan- bibēsque quantum voles : mirabili oleris huius
 tes corona- cum vino antipathia, vt dictum est: & adnotauit
 re facit. Agrius apud M. Varronē. Addo ex Paxami græ- cis georgicis, quōd si brassica viti vicina fuerit, luxuriantes eius palmites potius repandi curua-
 bun-

DE SECRET. HORT. LIB. II. 51

buntur, quàm recti ad illam propius accedant,
 intestinae discordiae non immemores. Porro, sci-
 tu indignum non est quod Athenæus commemo-
 rat, Athenis olim brassicam pro cibo parari
 solitam puerperis mulieribus, amuleti cuiusdā ^{Brassica pu-}
 vice. Penè præterieram quod apud Suidam legi, ^{erperarum}
 nimirum crambem seu brassicam in suis conui-
 ciis priscos adhibuisse, sed recoctā, aded vt nau-
 seam adferret, abirétque in hoc fastidij prouer-
 bium, *ἡ κρᾶμβη δάναρον*. Fit ex cinere brassicæ
 aqua diluto, sal: nā habet nitrosam, vt diximus,
 substantiam, cuius beneficio, si modicè coquat-
 ur, aluum sumpto iusculo, vt in Horto nostro
 medico scribimus, soluit. Hoc de multis fit po-
 stremum, Semen brassicæ vetus in raphanum de-
 generat. Ex quo nescio an factū hic fuerit, quod
 antiqua Græcia brassicam raphanum appellarit, ^{Brassicam}
 & hunc cum illa confuderit. Autores sunt cum ^{cum rapha-}
 Aristotele, Theophrastus, Iulius Pollux, & alij. ^{no confudit}
 Hæc de brassica satis erunt, vt alijs suum demus ^{vetus Græ-}
 locum. ^{cia.}

Apij cultus, auxilia & secreta.

CAP. III.

Apium hortense & satium, Græcis Seli-
 non, vulgo Petroselinum, & nostratibus
 Persilium dici consuevit, perpetuā virens fron-
 de, & ex veteri semine (si Theophrasto credis) ce- ^{Apium quo}
 leriter emergens. Nam è recenti, hortensium om- ^{semine cele-}
 nium tardissimè prouenit: nimirum quadragesi-
 mo die è fatu, & quinquagesimo, maiore ex par-
 te, vt scribit Plinius. Sæpius parit, semelq; satum,
 pluribus annis restibili fertilitate erumpit. Locis
 tā frigidis quàm calidis, & terra quali volueris, ^{Quænam}

E 2

vt